Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002629

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білак Микола Миколайович
2. Mykola Bilak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: доктор філософії у галузі права

Дата захисту: 11-07-2025

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Білак Микола Миколайович

Код за ЄДРПОУ: 3523900719

Місцезнаходження: ВУЛ. ДОНЕЦЬКА, БУД. 44, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50048, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 66

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, буд. 8, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, буд. 8, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.16

Тема дисертації:

1. Право на цивільну вогнепальну зброю як гарантія конституційного права на захист життя та здоров'я особи
2. The Right to Civilian Firearms as a Guarantee of the Constitutional Right to Protect Life and Health of a Person

Реферат/анотація:

1. У дисертаційному дослідженні здійснено комплексний аналіз теоретичних і практичних аспектів права на цивільну вогнепальну зброю як гарантії конституційного права на захист життя та здоров'я особи. Зокрема, у роботі розкрито історичну еволюцію та філософсько-правове підґрунтя права на захист, досліджено сучасний стан правового регулювання обігу цивільної вогнепальної зброї в Україні та обґрунтовано перспективи його вдосконалення з урахуванням міжнародного досвіду. Проаналізовано історичний розвиток права на захист життя та здоров'я. Встановлено, що це право пройшло трансформацію від базового біологічного імпульсу до самозахисту до його формального закріплення у національному та міжнародному праві. Окремо автором досліджено філософсько-правові концепції, що обґрунтовували право на захист, зокрема, натуралістичний, позитивістський, теологічний та договірний підходи, а також систематизовано міжнародні та національні гарантії реалізації права на захист життя та здоров'я, вивчено їх співвідношення та

особливості. На основі проведеного аналізу визначено, що сучасна система гарантій права на захист має розгалужену структуру, однак окремі нормативні положення, особливо в контексті сучасних викликів, виявляються недостатньо ефективними через відсутність дієвих механізмів імплементації. Зокрема, за результатами ґрунтовного вивчення виявлено колізію між конституційними гарантіями права на захист та встановленими кримінальним законодавством межами необхідної оборони. Обґрунтовано, що нормативні приписи статті 36 Кримінального кодексу України фактично звужують зміст конституційного права на захист, оскільки під загрозою кримінального переслідування законодавець встановлює обов'язок особи контролювати пропорційність своїх захисних дій замість природної інстинктивної реакції на небезпеку. З метою усунення зазначеної колізії у роботі запропоновано внести зміни до Конституції України, закріпивши вказівку на можливість обмеження права, визначеного частиною 3 статті 27 Основного Закону, у випадках, передбачених законом. Окрему увагу у приділено дослідженню права на цивільну вогнепальну зброю як складової системи гарантій конституційного права на захист життя та здоров'я. Автором доведено, що право на цивільну вогнепальну зброю може стати ефективним інструментом самозахисту та захисту третіх осіб, оскільки даний засіб здатен компенсувати фізичну чи кількісну перевагу нападників та дозволяє створити психологічний бар'єр для потенційних правопорушників. Проаналізовано сучасний стан правового регулювання права на цивільну вогнепальну зброю в Україні. Досліджено багаторівневу систему правовідносин у сфері обігу цивільної вогнепальної зброї, її структуру та особливості взаємодії суб'єктів. Визначено, що правотворча концепція до забезпечення контрольованого обігу зброї в Україні в умовах сьогодення ґрунтується на наступних принципах: диференціації вимог залежно від типу зброї та правового статусу заявника, пріоритетності безпекових аспектів через встановлення суворих вимог до потенційних власників та раціонального спрощення дозвільних процедур для осіб із доведеним досвідом поводження зі зброєю чи особливим правовим статусом. На підставі порівняльного аналізу чинного законодавства та положень законопроекту «Про право на цивільну вогнепальну зброю» виявлено проблемні аспекти правового регулювання та запропоновано зміни для запобігання потенційним ризикам нецільового використання вогнепальної зброї. Зокрема, обґрунтовано необхідність встановлення абсолютної заборони на отримання зброї особами з непогашеною або незнятою судимістю незалежно від тяжкості правопорушення та підкреслено доцільність застосування конкретного переліку адміністративних правопорушень, що унеможливлюють одержання дозвільного документа. Окрім того, у праці проведено аналіз суперечливих положень щодо громадянства, дієздатності та вікового цензу потенційних власників зброї і запропоновано шляхи вирішення наявних розбіжностей. Разом з тим, автором сформульовано аргументовану позицію щодо правового значення постанови державного виконавця про тимчасове обмеження прав боржника та впливу факту повідомлення про підозру на можливість володіння зброєю.

2. The dissertation provides a comprehensive analysis of theoretical and practical aspects of the right to civilian firearms as a guarantee of the constitutional right to protect life and health of a person. In particular, the work reveals the historical evolution and philosophical- legal foundation of the right to protection, examines the current state of legal regulation of civilian firearms circulation in Ukraine, and substantiates prospects for its improvement taking into account international experience. The historical development of the right to protect life and health is analyzed. It is established that this right has undergone transformation from a basic biological impulse for self-defense to its formal consolidation in national and international law. The author separately examines philosophical and legal concepts that justified the right to protection, including naturalistic, positivist, theological, and contractual approaches, and systematizes international and national guarantees for the implementation of the right to protect life and health, studying their relationship and features. Based on the analysis, it is determined that the modern system of guarantees of the right to protection has a branched structure, but certain regulatory provisions, especially in the context of contemporary challenges, prove to be insufficiently effective due to the lack of viable implementation mechanisms. In particular, the results of a thorough study revealed a conflict between constitutional guarantees of the right to protection and the limits of necessary defense established by criminal legislation. The dissertation substantiates that the normative provisions of Article 36 of the Criminal Code of Ukraine actually narrow the content of the constitutional right to protection, since under the threat of criminal

prosecution, the legislator establishes an obligation for a person to control the proportionality of their defensive actions instead of allowing for a natural instinctive reaction to danger. To eliminate this conflict, the work proposes amendments to the Constitution of Ukraine, securing an indication of the possibility of restricting the right defined in Part 3 of Article 27 of the Basic Law in cases provided by law. Special attention is paid to the study of the right to civilian firearms as a component of the system of guarantees of the constitutional right to protect life and health. The author proves that the right to civilian firearms can become an effective tool for self-defense and protection of third parties, as this means can compensate for the physical or numerical advantage of attackers and allows creating a psychological barrier for potential offenders. The current state of legal regulation of the right to civilian firearms in Ukraine is analyzed. The multilevel system of legal relations in the field of civilian firearms circulation, its structure, and features of interaction between subjects are studied. It is determined that the legislative concept for ensuring controlled circulation of weapons in Ukraine under current conditions is based on the following principles: differentiation of requirements depending on the type of weapon and legal status of the applicant, prioritization of security aspects through establishing strict requirements for potential owners, and rational simplification of permitting procedures for persons with proven experience in handling weapons or with special legal status.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Білак М.М. Обмеження щодо отримання дозволу на придбання вогнепальної зброї за чинним законодавством України та проектом Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю»: порівняльний аспект. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 6. С. 287-291. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/65
- Білак М.М. Адміністративна відповідальність за порушення правил обігу цивільної вогнепальної зброї як складова державного контролю. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: «Право». 2024. № 83 (ч. 2). С. 143-151. DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.2.20
- Білак М.М. Міжнародно-правові та національні гарантії реалізації права особи на захист життя і здоров'я. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки». 2024. № 3 (43). С. 16-25. DOI: http://doi.org/10. 23939/law2024.43.016
- Білак М.М. Досвід Чехії та Швейцарії у сфері легалізації цивільної вогнепальної зброї в контексті забезпечення права на захист життя та здоров'я. Економіка. Фінанси. Право. 2025. № 1. С. 42-46. DOI: https://doi.org/10.37634/ efp.2025.1.9

Наукова (науково-технічна) продукція: проєкти нормативно-правових документів

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення національного законодавства

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 01178U000103

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івановська Алла Миколаївна

2. Ivanovska Alla M.

Кваліфікація: д. ю. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Подільський державний університет"

Код за ЄДРПОУ: 22769675

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 12, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32316, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пунда Олександр Олегович

2. Punda Oleksandr O.

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рядінська Валерія Олександрівна

2. Valeriia Riadinska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватна установа "Науково-дослідний інститут публічного права"

Код за ЄДРПОУ: 39845593

Місцезнаходження: вул. Георгія Кірпи, буд. 2-а, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галус Олена Олександрівна
2. Galus Olena Olexandrivna

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, буд. 8, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаврік Роман Олександрович
2. Roman O. Gavrik

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, буд. 8, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Бригінець Олександр Олексійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Бригінець Олександр Олексійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Черняк Олена Юріївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна